FIDESCO

International Organisation for Economic and Social Development through Cooperation
www.fidesco.org

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker en hun 6 kinderen zijn verhuisd naar Tanzania, en werken fulltime als IT'er en neuroloog. Dit is mogelijk dankzij giften via FIDESCO. Jullie ondersteuning werpt zijn vruchten af en blijft onmisbaar!

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker and their 6 kids moved to Tanzania, working fulltime as an IT-specialist and a neurologist. This was made possible by donations to FIDESCO. Your support has already proven its worth, but remains indispensable!

Beste allemaal,

Inmiddels zit een-derde van onze oorspronkelijke termijn van 2 jaar er al op. Ongelooflijk hoe snel zoiets gaat. De regentijd is nu echt begonnen, en de Kilimanjaro hult zich in dichte bewolking.

Het werk gaat heel goed. Twee dingen waarmee ik dat kan illustreren: neurologie wordt opgenomen in het deze week te tekenen Collaboration Agreement tussen het ziekenhuis hier en het UMC St Radboud in Nijmegen zodat er meer samenwerking plaats zal vinden (uitwisseling en onderzoek), en ... het begin van een Tanzaniaanse neurologie-opleiding is er!
Tanzania is nu nog het grootste land ter wereld zonder neurologie-opleiding, en mijn collega William Howlett en ik zijn de enige twee neurologen. Er zijn nu 3 internisten met aandachtsgebied neurologie, die een jaar extra neurologie-ervaring hebben. Ik neem zitting in het steering committee dat ervoor zal zorgen dat over een tijd het land zijn eigen neurologen kan opleiden.

Ik kan uren vertellen over mijn patiënten. Om mezelf in te perken heb ik het kader op de volgende pagina gevuld met typische neurologiepatiënten van 'hier'. Niet alleen leuk voor de neurologen maar voor iedereen die zich laat boeien door deze culturele diversiteit. Ook anekdotes over het reilen en zeilen rond het ziekenhuis zijn er te over, waarbij de kleinste details al kunnen verrassen. Hierover meer in de volgende nieuwsbrief!
Binnen het ziekenhuis zijn er 3 Westerse stafleden, op 40-50 Tanzanianen. De meeste vergaderingen worden in het Engels gevoerd, maar als de discussies verhitter worden, staan mijn collega's op en vervolgen hun pleidooi in driftig Swahili. Deze taferelen vervelen nooit (evenals die eindeloze reeks onbekende woorden waarvoor ik weer naar mijn kleine roze woordenboekje grijp), al duren de vergaderingen soms wel 4 uur!

Ook met de kinderen gaat het prima. Hun school bestaat uit 1/3 Afrikaans-Tanzaniaanse, 1/3 Indiaas-Tanzaniaanse en 1/3 Westerse kinderen. De kinderen zijn in het nieuwe jaar ontslagen uit het lesvak *English as a Second Language* en mogen het gaan volgen als moedertaal. Dat is fenomenaal snel, zelfs op deze school zien ze zoiets niet vaak! Ze leren nu Engels, Swahili en Frans op school, en ik geef ze zelf elke maandag Nederlandse les. Allemaal rond de eettafel, met thee en een koekje - heel Nederlands. Vicky en Steven scharrelen de hele ochtend rond het huis, en 's middags op het schoolpleintje. Steven kijkt verlangend uit naar het *Early Childhood*-klasje waar hij volgend jaar in zal beginnen.

Jullie bijdragen aan ons project zijn enorm belangrijk. We willen jullie met heel ons hart bedanken voor alle steun. Van Lisa's nichtje dat haar Nijmeegse 4-daagsekilometers voor ons liet sponsoren, tot aan slager Wim Coenen, die de catering voor een grote lunch verzorgde ten bate van ons project. Niet alleen financieel maar ook moreel voelen we ons gesteund door jullie betrokkenheid. In feite is het echt pionierswerk en zetten we dingen neer die helemaal nieuw zijn. Dan is het ontzettend goed

om te weten dat jullie, als onze achterban, dat inzien. Ik ben een echte doener en kan prima mijn energie kwijt in dit takenpakket – maar die energie hou ik dankzij jullie! Zie boven-genoemde mijlpalen als bevestiging van wat we tot nu toe hebben kunnen bereiken. Dit werk is te mooi om te onderbreken. Want afgezien van de broodnodige neurologische patiëntenzorg zou het prachtig zijn als we over een jaar of wat de eerste Tanzaniaanse neurologen hebben – die op hun beurt de volgende generatie opleiden. Dat is duurzaamheid!

De foto aan het begin van de nieuwsbrief is een plagerijtje: we zouden hier gaargestoomd worden in die kleren. Op de kop af 1 jaar geleden werden wij op Internationale Vrouwendag van de Nijmeegse straat geplukt door een journalist van de Wegener dagbladen, die wel nieuwswaarde zag in een vrouw met mijn baan en 6 kinderen, waardoor we al winkelend per ongeluk in de landelijke kranten belandden. Het "*Huh?*" is af te lezen van de gezichten van de kinderen. Precies 1 jaar geleden kon ik nog maar zo weinig vertellen over mijn baan in vergelijking met nu. Er is veel gebeurd in 'n jaar!

Sub-Sahara neurologie

Diagnose: **Rabies** Naam: Priscus, 8 jaar Stam: Pare Woonplaats: Pare Mountains Sinds een week is Priscus toenemend agressief, angstig, kwijlt en heeft wisselend koorts. Als hij water aangeboden krijgt of gewassen wordt krijgt hij kramp en schreeuwt het uit. Dit zijn de zogenaamde *hydrophobic terrors*, of waterspasmen. Deze klinische presentatie is typisch voor rabiës of hondsdolheid. Het komt hier nog vrij vaak voor. Een maand voor opname werd Priscus in zijn gezicht gekrabd door de hond van de buren, die de laatste tijd erg wild was. Priscus overleed na 3 dagen. De mortaliteit van rabiës is nagenoeg 100%. De hond van de buren werd afgemaakt en naar de Staatspatholoog in Dar es Salaam gebracht, om onderzocht te worden op Negri-lichaampjes (bewijs voor rabies encephalitis). Priscus heeft z'n moeder echter ook gekrabd en gebeten...	Diagnose: **Fluorosis** Naam: Roberth, 48 jaar Stam: Meru Woonplaats: Maji-ya-Chai Roberth heeft steeds meer moeite heeft met lopen, met stijve benen, dove voeten en handen, en moeite om zijn plas op te houden. In zijn jongere jaren heeft hij al meerdere orthopedische ingrepen gehad omdat zijn botten kromgroeiden en zijn ruggengraat zo nauw werd dat zijn ruggenmerg bekneld geraakt is. Van jongs af aan heeft hij opvallend bruin verkleurde tanden. Fluorosis wordt veroorzaakt door de grote hoeveelheid fluoride in het water rondom Mt. Meru, een slapende vulkaan. Het veroorzaakt ernstige tand- en skeletafwijkingen bij mensen die ongezuiverd water drinken. Het dorp waar Roberth woont ligt op de hellingen van Mt. Meru en heet, vertaald, *Theewater*. Genoemd naar het bruin gekleurde water dat barst van de fluor.
Diagnose: **Cerebrale echinococcose** Naam: Hilbasalepty, 1 jaar Stam: Maasai Woonplaats: Manyara (Maasai-steppe) Bij Hilbasalepty is een Dandy Walker malformatie vastgesteld, een hersen-ontwikkelingsstoornis in de achterste schedelgroeve. Toen de CT hersenen herhaald werd, liet die opeens meerdere cysten zien, sommigen met een wandstandige nidus (nestje). Dit patroon past bij een centraal zenuwstelsellokatie van de hondenlintworm, *Echinococcus granulosus*. Deze parasiet komt van loslopende honden en koeien, waaraan geen gebrek in haar rondreizende stam. Met een kuur antihelminthica en corticosteroiden trokken de herders weer verder. Als de kudde in de buurt is, dagen ze wel weer op op de poli. Exemplarisch is dat de Maasai een primitief levend volk zijn, maar onmiddellijk geld kunnen ophoesten voor bijvoorbeeld een CT-scan. Ze verkopen dan namelijk gewoon een koe!	Diagnose: **Dystonie rechterhand** in kader van hemiparese rechts Naam: Layla, 19 jaar Stam: Indian Shiite Woonplaats: Arusha Town Layla is een lekker eigenwijze jonge studente, die door haar ouders naar de poli werd meegenomen. De reden was dat die zich cosmetische zorgen maakten over de afwijkende stand van haar rechterhand. Hoe zouden ze hun dochter nou kunnen uithuwelijken? Wie wil d'r nou zo iemand? Layla zelf kon zich er niet druk om maken. Wat wil je ook, als je je omhoog hebt geknokt met een hemiparese (als zuigeling kreeg ze een schedel-trauma links), en dan, als gehandicapte moslima, toch de universiteit bereikt? Eigenlijk redt ze zich prima. Layla heeft eigenlijk helemaal geen last van haar hand, maar van haar ouders. Uithuwelijken? Ze wil lekker ongetrouwd blijven ! Ze vertrok na een goed gesprek met 'n consult fysiotherapie ... en handenwringende ouders.

***Foto:** Dr Rasheed in z'n habitat, de kinderafdeling van KCMC. Maximale werktijden zijn er niet voor Tanzaniaanse specialisten in opleiding. Voordat hij op de foto ging, moest wel even snel stethoscoop om en het gehaakte gebedsmutsje op.*

Ida

Hi Everyone!!!

Ik ga op schoolreisje naar Lake Chala, dat is een reusachtig meer (met krokodillen!) dat in een krater ligt! Daar ga ik kamperen met mijn klas voor twee nachten (drie dagen) en het meer is voor de helft in Tanzania en de helft in Kenya. Over 6 dagen ga ik al!!! Ik mag van mama een hele zak snoep meenemen en uitdelen tijdens het kamp. De dag dat ik terugkom ga ik naar Arusha (dat is zeg maar Utrecht voor jullie) om een wedstrijd te zwemmen. En in mei gaan we met de hele klas naar de Internationale school van Tanganyika in Dar es Salaam. Daar is een zwem- en voetbaltoernooi en we slapen dan in een klaslokaal! Dar es Salaam is de grootste stad maar niet de hoofdstad, dat is Dodoma. Op de foto sta ik (die met de dreadlocks) in de zandbak van ISM.

Willem

Hallo allemaal !!! Hoe gaat het daar in Nederland ? Oke ? Goed dan. Ik kom net van school in de Karibu Hall (Welkomzaal, dat is de sporthal). Ik ben net terug naar huis gelopen met een Engelse vriend van me, die verderop in de straat woont. Hij heet Fraser. Vorige week was ik met Sil die ook in mijn klas zit aan het zwemmen en watergevechten houden. Daarna was ik zo verbrand dat ik mijn armen niet eens meer op kon tillen en het duurde wel 4 dagen voordat ik het niet meer voelde. Nu ben ik aan het vervellen op m'n schouders. Samen met Doris ben ik de beste in Engelse spelling van de hele klas. Wij doen samen wedstrijdjes wie de allerbeste is, zegt mijn juf Miss Jann. Wij zijn vorige week op kamp geweest met de hele klas naar Kahawa Shamba, een koffieplantage op de helling van de Kili. Ik weet nu alles over koffie, hoe je het verbouwt en hoe je het lekker drinkt ! We kregen er super bananensoep en aardappelsoep, jammer dat we dat thuis niet eten. We hebben geslapen in een tent maar je moest wel zelf een slaapzak mee, en een eigen zaklamp. We kregen ook wat lekkers mee voor onderweg maar Steven en Vicky hadden samen de zakjes al opengemaakt en leeggestrooid in de gang !

Doris

Ik ben net jarig geweest en mijn feestje was echt cool. Op mijn verjaardag zijn we met de gele ISM-vrachtwagen over de rotonde gereden, en er zaten ook 6 mannen in die op hun trompetten en trommels speelden! Het was toen 35 graden. We hebben ook even gedanst op het middenparkje van de rotonde. Ik kreeg een horloge met een paradijsvogel erop. Maar iemand heeft hem uit Merels schoen gestolen, waar ik hem in had gedaan tijdens gym. Mijn juf en Mr. Bob, dat is haar haar man, vonden dat zo zielig dat ze een nieuwe hebben gegeven! Deze is paars en er

staan geen lettertjes op de wijzerplaat. Ik kan nog niet goed zo klokkijken en Ida plaagt me ermee (maar haar eigen horloge staat stil dus ze is gewoon jaloers!) Op de foto sta ik met mijn vriendinnetje Tsadia.

De EEG-kamer, 'high tech' voor Tanzania... maar bedekt met een dikke laag stof na 5 jaar onbruik.

***Foto:** Jaarlijks gezondheidsonderzoek onder de bevolking van de suikerrietplantage ten zuiden van de stad (grotendeels Maasai). De man met de hoed is mijn tolk. Hij is geneeskundestudent en verdient vandaag 'n centje bij.*

Hugo

Elke week moet ik wel twee keer schoolzwemmen! Ik heb bij het Swimming Gala allemaal ze prijzen gewonnen, want Marika, het Poolse meisje uit mijn klas was echt supergoed. We leerden in de klas over 'materials' en mochten zelf dingen meenemen van thuis. We hebben toen bootjes van plastic gemaakt en ik had er eentje van 3 verdiepingen. Die mochten we in het zwembad laten drijven, en ik was een van de 'duikers' die ze er weer uit mocht halen. Dat vond ik zo gaaf dat ik per ongeluk met mijn T-shirt nog aan in het water sprong. Ik lees nu al veel Engels. Als ik Nederlands lees spreek ik korte woordjes soms op z'n Engels uit! Ik had heel veel haar dat recht overeind stond, en papa en mama wilden het niet knippen. Maar toen mama Willem met de tondeuse deed ben ik heel lief gaan kijken, net zo lang tot ze mij ook deed. Ik heb toen mijn eigen afgeknipte haar mee naar school genomen, omdat het ook een 'material' is. Dat vond de juf heel grappig! Op de foto sta ik met mijn vriend Jonah, we houden elkaar vast omdat we het koud hadden.

Steven

Steven, geinterviewd door Hugo: Ik heb een blauw fietsje, dat van Sil is geweest. Naar school moeten we bergop en duwt een van de anderen me. Omlaag gaat keihard! Maar soms

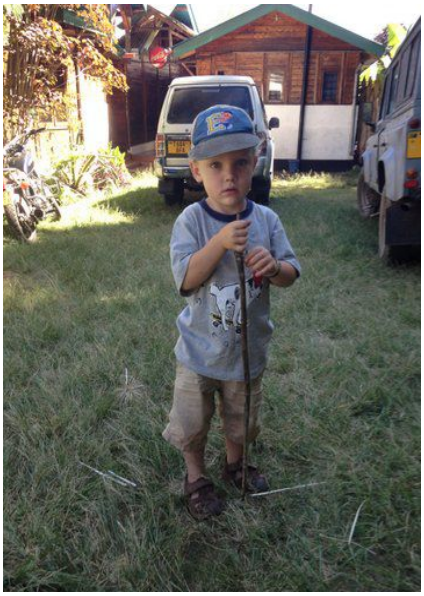

kom ik dan de kinderen van het weeshuis naast ons tegen, en die roepen dan *Steven Steven*, en willen met me knuffelen. Dan rem ik met een hele lange slip en die kun je de rest van de dag zien! In de tuin fiets ik door de sproeier, dat is lekker koel. Volgend jaar mag ik ook naar school. Daar heb ik heel veel zin in. Het Engels spreek ik al best goed en ik begrijp het allemaal. En als ik het op school niet weet ga ik gewoon *Ida Willem Doris Hugo* roepen! (De lagere school is namelijk zo klein dat alle klasjes naast elkaar zitten.) Ik mag dan ook het schooluniform aan, net als de rest. Op de foto staat Steef klaar om een stukje North Face van de Kilimanjaro te bedwingen – en hij heeft dat stuk helemaal zelf naar boven gelopen! Omlaag mocht hij lekker op opa Kees' rug.

Vicky

Ik kan nu al hard rennen en klimmen, en mijn grote broer Steven achterna zitten. Ik zeg dan: "Mtoto, wewe, toka" Dat betekent jij daar kindje, opkrassen. We hebben het van de oppas geleerd en we zeggen het ook tegen de kat. De kat is van de buren maar vindt het leuker bij ons. Soms krabt hij. Hij heet Hodi en dat betekent: Volluk! Op mijn bol heb ik heel weinig haar, maar alles wat ik heb staat in een witte donskuif bovenop mijn hoofd. Ik ben de mascotte van alle kinderen van de lagere school en ze spelen met me op de schommel. Ik kan al een hele soda op en moet erna een boer laten waar iedereen dan op zit te wachten. Maar ik heb pas op een feestje een vol flesje op mijn grote teen laten vallen en nu zit mijn nagel los! Ik laat mama nu notuleren want ik heb het druk (lig aan de borst: lekker knus- onder het mom van goed voor de afweer!).

Marco

Het is gelukt! Al is mijn tijdelijke contract alweer halverwege en ontving ik mijn eerste loon pas toen ik al maanden aan het werk was, de resultaten zijn er. De migratie van het datasysteem waar ik in de vorige nieuwsbrief over schreef, is succesvol verlopen. Nu het systeem draait kan KCRI, het onderzoeks-instituut waarvoor ik werk, clinical trials uitvoeren waaraan de hoogste internationale compliancy eisen worden gesteld.

De komende tijd heb ik mijn handen vol aan de afronding van de trial naar de behandeling

van TB. Wat ik daarna ga doen is nog niet zeker, maar er dient zich voldoende aan. Waarschijnlijk wordt het een combinatie van datamanagement, IT-ondersteuning van onderzoek, en onderwijs. Ik ben gevraagd om een Summer Course te geven over Database Management in Bioinformatics, in een (helaas zeldzaam) samenwerkingsverband tussen KCRI en de London School of Hygiene and Tropical Medicine. Er speelt veel machts-politiek, die de samenwerking in de weg zit tussen ziekenhuis, universiteit, onderzoeks-instituut en de verschillende internationale onderzoeksprojecten. Ik fiets daar vrij optimistisch tussendoor, en probeer her en der een brug te slaan – mijn jaren als consultant bij grote Nederlandse bedrijven betalen zich hier wel terug.

Een leuke activiteit die in de pijplijn zit is om in het ziekenhuis van Haidom, over de bergen ten zuiden van Lake Manyara, een vergelijkbare datamanagementoplossing te implementeren als die op KCRI, nu ten behoeve van onderzoek naar de diagnose van TB bij kinderen. Logistiek een uitdaging: twee dagen grotendeels off-road rijden met de Landrover, of met een chartervliegtuigje van air strip naar air strip. Ik ben bepaald niet dol op vliegen, maar het feit dat de reis gaat door een van de mooiste gebieden van Afrika maakt veel goed ...

In de tussentijd heb ik ook Mariekes EEG-unit onder handen genomen. Met aanwijzingen van Marieke en Sylvia, de geweldige KNF-laborant uit Nijmegen die een maand heeft lesgegeven aan de EEG-nurses, kwam ik op het spoor van de verstoringen. Al wist ik niets van electrofysiologie, electriciteitsleer is universeel en zo heeft mijn knutselen als kind met een elektronicadoos en de afgeschreven telefoons die mijn vader mee naar huis bracht, er uiteindelijk voor gezorgd dat ik de signaal-ruis-verhouding van een EEG-machine in Afrika zover kon normaliseren dat hij weer normaal gebruikt kan worden.

Buiten het werk hebben we het ook naar ons zin, zoals Marieke al schreef. Ik zing in een koortje waar ik met de neef van Leonard Cohen de bassectie vorm. Komende week hebben we ons eerste, ongetwijfeld ramp-zalige, optredentje. Op Paaszondag zal ik de Anglicaanse dienst vocaal ondersteunen.

Elke zaterdag ga ik – net als voorheen in Nijmegen -- met de kinderen naar de markt. Zonder uitzondering gaan er de markt-vrouwen met Steven aan de haal: de blonde krullenbol (op klompen!) gaat stribbelend van hand tot hand ...
Kocht ik in het begin vooral groente die ik herkende, inmiddels waag ik me ook aan locale groenten als Mchicha. Eens per maand kom ik terug met een baal meel van 25 kilo op mijn schouder, voor de 2 broden per dag die Marieke bakt.

Mijn fiets is inmiddels gestolen, dus ik loop elke dag naar mijn werk, net als Mariek. En net als de meeste Tanzanianen. Rondom het ziekenhuis zijn talloze paadjes waar 's morgens onberispelijk geklede werknemers zomaar vanuit de bush lijken op te duiken. Vaak hebben ze er dan al een klein uur lopen op zitten, maar dat is ze dan niet aan te zien. Witte bloes, hoge hakken en een klein zwart plastic zakje waar hun lunch in zit.

Eigenlijk is het lopen heerlijk. Behalve rust geeft mijn ochtendwandeling naar KCRI me iedere dag het onvergelijkbare uitzicht op de krater van de Kilimanjaro, iedere dag anders maar altijd adembenemend.

Foto: Entree van KCRI, rechts Kili

Waarom sturen wij jullie deze nieuwsbrief?
Natuurlijk om jullie op de hoogte te houden van onze activiteiten!
We willen ook benadrukken dat we dit zonder financiële steun van jullie niet zouden kunnen waarmaken. Eigenlijk doen we dit dus met z'n allen!
Dankzij jullie giften zullen wij dit blijven doen, op z'n minst gedurende de geplande 2 jaar, wat echt de minimumduur is voor een dergelijk project.

FIDESCO

FIDESCO is een internationale katholieke NGO (niet-gouvernementele organisatie) die zich al meer dan 30 jaar succesvol richt op kleinschalige uitzendingen. FIDESCO zendt vrijwilligers uit om hun professionele kwaliteiten in te zetten voor mensen die het echt nodig hebben. De uitzendigen duren een tot drie jaar. Je kunt tevoren een training volgen en tijdens de uitzending begeleid worden vanuit Europa. Voor informatie bel 0252-220807 of stuur een e-mail naar info@fidesco.nlFIDESCO is een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

Een donatie aan FIDESCO onder vermelding van 'Tanzania' komt ons project regelrecht ten goede. Er blijft werkelijk niets aan de strijkstok hangen, behalve de kosten voor de postzegel op deze nieuwsbrief!

We vragen jou daarom vriendelijk om een bijdrage om ons project gaande te houden. Dat kan op deze drie manieren:
1. Een storting op bankrekeningnummer 56.60.14.297 van Stichting FIDESCO Nederland o.v.v. 'Tanzania'
2. Betaling via iDeal® op www. fidesco.nl
3. Machtiging via de bijgesloten antwoordcoupon

Als tegenprestatie houden wij een blog bij op www.zwets.com, en landt deze driemaandelijkse nieuwsbrief uit Tanzania in jouw brievenbus. Jullie ondersteuning is bijzonder welkom. In deze nieuwsbrief tonen we aan wat we er in korte tijd al mee hebben kunnen bereiken. En nu doorgaan: we zijn net begonnen!

Marco van Zwetselaar en Marieke Dekker,
Marek, Ida, Willem, Doris, Hugo, Steven, Vicky
Adres : Dr. Marieke Dekker, c/o Aneth Nkya, International Collaboration Office,
KCMC, PO Box 3010, Moshi, Tanzania
zwets@zwets.com | marieke@zwets.com
Tel. +255-782-334124 (Marco) | -64 (Marieke)

FIDESCO